

SOUDNÍ ROZHODNUTÍ

PŘEDNÁŠÍ:
JUDR. EVA DOBROVOLNÁ, PH.D., LL.M.

SOUDNÍ ROZHODNUTÍ

- Procesní úkon soudu (ne však jediný – srov. např. opatření k zajištění průběhu jednání, předkládání zpráva, soudní protokol...)
- Jde o výrok soudu, který má závazné právní důsledky.
- Vlastnosti soudního rozhodnutí:
 - Autoritativnost
 - Závaznost
 - Specifičnost
- Kdo vydává rozhodnutí?
- Vztah mezi soudním rozhodnutím a návrhem strany.

OBSAH SOUDNÍHO ROZHODNUTÍ

- Obsah rozhodnutí x obsah písemného vyhotovení rozhodnutí
- Výrok vždy!
- Někdy existují odchylky u náležitostí písemného vyhotovení rozhodnutí (např. zkrácené odůvodnění), jakož i při fázích soudního rozhodnutí
- Soud tedy pro svou rozhodovací činnost potřebuje znát individuální konkrétní skutkový stav (tzv. skutková zjištění), obecnou normu (zákon) a musí pak provést subsumpci, tedy podřazení skutkového stavu příslušné normě (tzv. právní posouzení neboli právní kvalifikaci). POZOR! Je třeba rozlišovat mezi skutkovými zjištěními a právním posouzením věci v rozhodnutí (rolí to hraje např. u důvodů opravných prostředků).

ZÁKLADNÍ DĚLENÍ SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ I.

- Podle toho, zda soud rozhoduje ve věci samé
 - Meritorní
 - Na plnění
 - Na určení
 - Rozsudky o osobním stavu
 - Nemeritorní (procesní)
- Podle toho, zda se jím řízení končí:
 - rozhodnutí, kterými se řízení končí
 - rozhodnutí, kterými se řízení nekončí
- Podle právních účinků rozhodnutí:
 - Konstitutivní (pravotvorná)
 - Deklaratorní

ZÁKLADNÍ DĚLENÍ SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ II.

- Dle subjektu, který rozhodnutí vydává
 - Rozhodnutí soudu I. stupně
 - Rozhodnutí soudu II. stupně
- Dle subjektu, který rozhodnutí vydává (jeho složení)
 - Samosoudce
 - Senát
 - Jiná osoba

FORMY ROZHODNUTÍ SOUDU

- Rozsudek (§ 152 o. s. ř.)
- Usnesení (§ 167 o. s. ř.)
- Platební rozkaz (§ 172, § 174a, 174b, 175)

Příklad:

Pokud bude o žalobě rozhodnuto z hlediska obsahového, tedy zde tvrzený nárok existuje nebo neexistuje, soud rozhodne rozsudkem tak, že buď žalovanému uloží povinnost nebo žalobu zamítne.

Soud dospěje při posuzování věci k závěru, že žalobcem A tvrzený nárok (dlužné nájemné) vůči žalovanému neexistuje, proto soud rozhodne tak, že rozsudkem žalobu zamítne.

Naproti tomu, pokud bude chybět některá podmínka řízení, bude řízení zastaveno, případně žaloba odmítnuta.

Pokud žalobce nezaplatí soudní poplatek z žaloby, soud po řádné výzvě a poučení řízení zastaví.

ROZSUDEK

- Rozsudkem se **rozhoduje ve věci samé**
- Vyhlašuje se **vždy veřejně**
- Soud rozhoduje obvykle **na základě zjištěného skutkového stavu**
- Výjimky (u rozsudků):
 - **Rozsudek pro uznání**
 - **Rozsudek pro zmeškání**
- Dělení rozsudků:
 - Dle vyčerpání předmětu řízení:
 - Konečný
 - Částečný
 - Mezitimní
- Speciální případy rozsudků:
 - Rozsudek pro uznání
 - Rozsudek pro zmeškání

USNESENÍ

- Zpravidla se touto formou rozhoduje o **procesních otázkách**
- Zákon může stanovit, že usnesením se rozhodne i meritorně – např. v řízení o pozůstalosti
- Pokud není speciální právní úprava – použije se přiměřeně úprava pro rozsudek
- Usnesením se rozhoduje např.:
při zastavení řízení, odmítnutí návrhu, o smíru, věci, které se týkají vedení řízení

PLATEBNÍ ROZKAZ A ELEKTRONICKÝ PLATEBNÍ ROZKAZ

- **Rozhodnutí ve věci samé**
- Podmínky pro vydání - § 172 OSŘ
- Platební rozkaz musí být řádně doručen do vlastních rukou.
- Není možné podat odvolání, ale obranou je tzv. **odpor** (Odvolání jen k výroku o nákladech řízení)
- Elektronický platební rozkaz
- Jedná se o platební rozkaz, kdy
 - návrh na jeho vydání byl podán na **elektronickém formuláři** podepsaným zaručeným elektronickým podpisem
 - Týká se peněžitého plnění do max. **výšky 1000 000 Kč.**
 - Možnost využít právní úpravu platebního rozkazu

SMĚNEČNÝ A ŠEKOVÝ PLATEBNÍ ROZKAZ

- Nutné předložit **v prvopisu směnku (nebo šek)**
- Vydání nutné navrhnout
- Požadovaná částka má **být zaplacena do 15 dnů**
- **Obrana – Námitky**, které musí být odůvodněné
 - Neruší se směnečný platební rozkaz, ale soud nařídí jednání ohledně námitek
- **Odvolání** – pouze proti výroku o nákladech řízení

FÁZE SOUDNÍHO ROZHODNUTÍ

- Vznik soudního rozhodnutí
 - Vyhlášení soudního rozhodnutí
 - Písemné vyhotovení soudního rozhodnutí
 - Doručení soudního rozhodnutí
-
- Specifika u různých forem soudního rozhodnutí!

VZNIK

- Vynesení soudního rozhodnutí
- Jedná se o stanovení obsahu výroku
- Kdo má rozhodnutí vydat?
 - Pravidla pro rozhodnutí senátu? - §37 OSŘ

VYHLÁŠENÍ

- Sdělení ústní formou
- U rozsudku – zejm. § 156 OSŘ
 - Vždy veřejné vyhlášení
 - Objektivním právem stanovený postup (vyhláška 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy)
 - Je nutné sdělit výrok v plném rozsahu a zkrácené odůvodnění
- U usnesení není nutné vždy - § 168 OSŘ
- V rozkazním řízení se nevyhlašuje rozhodnutí

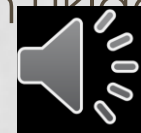
PÍSEMNÉ VYHOTOVENÍ

- Liší se opět dle formy soudního rozhodnutí:
- Náležitosti u rozsudku (§ 157 a § 158 OSŘ):
 - Záhlaví
 - Výrok
 - Odůvodnění
 - Poučení
 - Podpis a datum
- V některých případech zákon stanovuje speciální pravidla:
 - Rozsudek pro zmeškání, Rozsudek pro uznání (§ 157 odst. 3 OSŘ)
 - Rozsudek, kde se účastníci vzdali práva podat odvolání, nebo není odvolání přípustné (§ 157 odst. 4 OSŘ)
- Náležitosti usnesení:
 - Méně formální jako u rozsudku – § 169 OSŘ

DORUČENÍ

- Obecně postup podle § 45 a násl. OSŘ
- Liší se opět dle formy soudního rozhodnutí:
- Rozsudek:
 - Doručuje se stejnopis rozsudku
 - Komu se doručuje?
 - Doručuje se do vlastních rukou, možné náhradní doručení
- Usnesení:
 - § 168 odst. 2 OSŘ – soud doručuje účastníkům, je-li proti němu odvolání nebo dovolání nebo jestliže to je třeba pro vedení řízení anebo jde-li o usnesení, kterým se účastníkům ukládá nějaká povinnost
- Platební rozkaz:
 - Do vlastních rukou, není možné náhradní doručení.

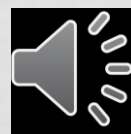
PRÁVNÍ MOC A VYKONATELNOST

- Právní moc: vlastnost soudního rozhodnutí, které nabývá za splnění zákonem stanovených předpokladů
 - Pozitivní stránka:
 - Formální stránka právní moci
 - Materiální stránka právní moci
 - Negativní stránka:
- Vykonatelnost: **vynutitelnost** (povinností v rozhodnutí stanoveném) prostřednictvím (za pomoci) státního donucení.
 - Formální stránka vykonatelnosti
 - Materiální stránka vykonatelnosti
 - Předběžná vykonatelnost

OPRAVA ROZHODNUTÍ

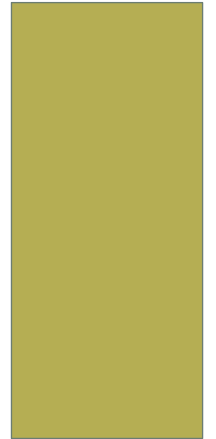
- § 164 OSŘ – chyby v psaní a počtech
- § 165 OSŘ –
 - Oprava odůvodnění rozhodnutí
 - Pokud nenabylo právní moci
 - Na návrh účastníka
 - Pokud nemá odůvodnění podklad ve zjištěném skutkovém stavu věci

ROZSUDKY I. ČÁST

PŘEDNÁŠÍ:
JUDR. EVA DOBROVOLNÁ, PH.D., LL.M.

DRUHY ROZSUDKŮ

- Rozsudky konstitutivní a deklaratorní (ne vždy jednotně přijímáno).
- Rozsudky na plnění, určovací rozsudky, rozsudky o osobním stavu a o založení, změně nebo zrušení právního poměru.
- Rozsudky konečné, částečné, mezitímní a doplňující podle rozsahu vyřízení věci.
- Rozsudky dvoustranné (zakládají se na přednesech obou stran) a jednostranné (zakládají se na přednesech jedné strany – rozsudek pro zmeškání a pro uznání).

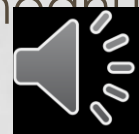
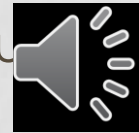
ROZSUDEK KONEČNÝ

- Rozhoduje se jím o celé projednávané věci.

ROZSUDEK ČÁSTEČNÝ

- Rozhoduje se jím jen o části projednávané věci.
- Částečný rozsudek rozděluje kvantitativně procesní látku.
- Nutným předpokladem je účelnost takového postupu.
- Možnost využití v případě subjektivní nebo objektivní žalobní kumulace.
- V některých případech brání vydání částečného rozsudku povaha věci (např. v řízení o vypořádání společného jmění manželů nebo o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví).
- Rozsudek musí být jako částečný označen v záhlaví rozhodnutí.

Příklad:

Žalobou je uplatněn nárok na 100 000 Kč z titulu dlužného nájemného a 10 000 Kč z titulu náhrady škody. Pokud podle provedeného dokazování a zjištěného skutkového stavu nárok o dlužném nájemném „zralý“ k rozhodnutí, soud o něm může rozhodnout částečným rozsudkem. O nároku na náhradu škody pak rozhodne v dalším řízení konečným rozsudkem.

Žalobou je uplatněn nárok na 15 000 Kč vůči každému z obou žalovaných z titulu nevrácené zápůjčky. Soud může vydat částečný rozsudek vůči jednomu z žalovaných, dospěje-li k závěru, že nárok žalobce vůči němu je či není odůvodněn.

ROZSUDEK MEZITÍMNÍ

- Jedná se o rozhodnutí o základu projednávané věci.
- Mezitímní rozsudek rozděljuje kvalitativně procesní částku a vytváří podklad pro konečné rozhodnutí.
- Nutným předpokladem je účelnost takového postupu.
- Nejedná se o rozhodnutí o předběžných (prejudiciálních) otázkách.
- V naší úpravě bohužel absence mezitímního určovacího rozsudku.

Příklad:

Žalobou je uplatněn nárok na náhradu újmy na zdraví způsobené při dopravní nehodě. Je nepochybné, že nárok žalobce je opodstatněný, nejasná však zůstává výše škody. V tomto případě je možný postup soudu spočívající ve vydání mezitímního rozsudku o tom, že nárok je odůvodněn a v následujícím řízení se pak se soud omezí na zjišťování výše nároku.

ROZSUDEK DOPLŇUJÍCÍ

- Rozhoduje se jím v případě, kdy soud opomene vyčerpat celý předmět řízení (§ 166 o. s. ř.), tj. nerozhodl:
 - O některé části předmětu řízení
 - O nákladech řízení
 - O předběžné vykonatelnosti
- Soud může vydat doplňující rozsudek jak na návrh (podaný do 15 dnů od doručení), tak i bez návrhu (pokud ještě rozsudek nenabyl právní moci).
- Doplnění o část předmětu řízení se děje rozsudkem, v jiných případech usnesením.
- Návrh na doplnění rozsudku neodkládá ani právní moc, ani vykonatelnost vydaného rozsudku!

Příklad:

V rozsudku byl přiznán požadovaný nárok na 10 000 Kč z titulu nezaplacené kupní ceny, nebylo však rozhodnuto o požadovaných úrocích z prodlení.

ROZSUDKY NA PLNĚNÍ

- Ukládají povinnost k plnění
 - peněžitému
 - nepeněžitému
- Jsou exekučním titulem
- Deklaratorní povaha

URČOVACÍ ROZSUDKY

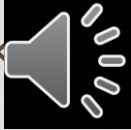

- Určení existence nebo neexistence určitého práva (právního vztahu)
 - pozitivní určovací rozsudky
 - negativní určovací rozsudky
- Předpokládají existenci éhavého právního zájmu
- Mají deklaratorní povahu

STATUSOVÉ ROZSUDKY

- Rozhoduje se jimi ve věcech osobního stavu, např.
 - ve věcech manželských (a „partnerských“)
 - o určení otcovství,
 - o osvojení
 - o způsobilosti k právním úkonům
 - o prohlášení za mrtvého
- Mají konstitutivní povahu
- Účinky *ex nunc*

ROZSUDEK PRO UZNÁNÍ

- Lze vydat v případě, že žalovaný uzná v průběhu řízení nárok nebo základ nároku; nárok přitom uznat i jen z části (§ 153a o. s. ř.).
- Rozsudek pro fikci uznání (§ 114b odst. 5 a § 114c odst. 6 o. s. ř.) lze vydat v případech, kdy se žalovaný nevyjádří k žalobě na kvalifikovanou výzvu soudu nebo pokud se bez omluvy neodstaví k přípravnému jednání.
- Nepřípustnost vydání rozsudku pro uznání ve věcech, ve kterých nelze uzavřít soudní smír.
- Pro vydání rozsudku pro uznání se jednání nenařizuje.

ROZSUDEK PRO ZMEŠKÁNÍ

- Nejedná se o sankční nástroj, ale o důsledek obecné lidské zkušenosti, spočívající v tom, že pokud žalovaný nedá procesně odpovídajícím způsobem najevo, že s uplatněným nárokem nesouhlasí, je třeba vyjít z toho, že proti němu ničeho nenamítá a tvrzení žalobce je třeba brát za pravdivá.
- Předpoklady vydání rozsudku pro zmeškání (§ 153k ř.):
 - Žalovaný se nedostavil k prvnímu jednání bez důvodné a včasné omluvy
 - Nejméně deset dnů přede dnem jednání mu byly doručeny žaloba a předvolání k jednání do vlastních rukou
 - Žalovaný byl poučen o následcích nedostavení se k prvnímu jednání
 - Žalobce se k prvnímu jednání dostavil a vydání rozsudku pro zmeškání navrhl
 - Tvrzení žalobce o skutkových okolnostech, týkajících se sporu, odůvodňují uplatněný návrh
 - Rozhodnutí rozsudkem pro zmeškání je přípustné (např. v nesporném řízení je vyloučeno, jakož i ve věcech, ve kterých nelze uzavřít a schválit smír)

Děkuji za pozornost!